

## Programma van maatregelen Ichtegem, Meersenstraat

## ***Inhoud***

---

|     |                                                         |   |
|-----|---------------------------------------------------------|---|
| 1   | Gemotiveerd advies .....                                | 3 |
| 1.1 | Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek .....    | 3 |
| 1.2 | Archeologische sites binnen het onderzoeksterrein ..... | 4 |
| 1.3 | Impactbepaling .....                                    | 5 |
| 1.4 | Bepalingen van maatregelen .....                        | 6 |

# 1 Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

## 1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

### *Potentieel en waardering kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek*

De archeologische verwachting gaf aan dat het onderzoeksterrein potentieel heeft voor de aanwezigheid van rurale nederzittingslocaties uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Verder archeologisch onderzoek kadert echter steeds binnen krijtlijnen van de te verwachten schade aan en vernietiging van dit mogelijk erfgoed tijdens de geplande bodemingrepen. In dit geval komen de geplande werken overeen met de huidige verstoringen. Omdat het gaat om de regularisatie van de bouwvergunning zijn de serres en waterbassins al aangelegd en is 112.230 m<sup>2</sup> al verstoord. Er worden geen verdere bodemingrepen gepland dus is verder vooronderzoek niet van toepassing.

Het potentieel op kennisvermeerdering bij verder onderzoek wordt door de beperkingen die voortvloeien uit de specificaties van de geplande ingrepen sterk verminderd. Men kan verwijzen naar volgende elementen:

- Het verstoorde oppervlakte binnen het plangebied omvat 112.230m<sup>2</sup> van de totale 138.100m<sup>2</sup>.
- Er zijn geen bodemingrepen meer voorzien binnen het onderzoeksterrein waardoor er geen supplementaire archeologische waarden vernield zouden worden.
- De archeologische verwachting is hoog wat betreft eerder extensieve rurale nederzettingen. Door de grote verstoringen zouden de onderzoeksresultaten naar verwachting in het beste geval fragmentair en onvolledig zijn. De complexwaarde van de mogelijk (gedeeltelijk) aanwezige sites binnen het onderzoeksterrein ligt naar verwachting eerder laag. Het potentieel en de waarde van de kenniswinst bij verder onderzoek is dan ook laag.
- De verwachting is laag wat betreft archeologische sites die ook binnen een beperkte oppervlakte een hoge complexwaarde kunnen hebben, zoals vuursteenconcentraties uit de steentijden en grafvelden.

Bovenstaand overzicht geeft aan dat het potentieel op (waardevolle) kenniswinst bij verder archeologisch (voor-) onderzoek binnen zones waar archeologische erfgoed bedreigd wordt, ontbreekt. De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan geenszins in verhouding tot de beperkte resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zal opleveren.

### *Volledigheid van het vooronderzoek*

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze archeologienota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota is dan ook - conform de Code van Goede Praktijk – volledig.

## **1.2 Archeologische sites binnen het onderzoeksterrein**

### *De aanwezigheid van een archeologische site*

De aanwezigheid van een concrete archeologische site kon aan de hand van het bureauonderzoek niet bevestigd, noch ontkent worden. Aan de hand van de gegevens uit het bureauonderzoek werd echter wel een concrete verwachting voor de aanwezigheid van dergelijke sites opgemaakt. Er werd bij de opmaak van deze verwachting verwezen naar volgende elementen:

- Ligging van het onderzoeksterrein: op de grens tussen de kustvlakte en de kustpolders en de zandstreek buiten de Vlaamse vallei. Ten zuidwesten van het plangebied begint de Cuesta van Hertsberge. Die overgang komt overeen met de stijging van het terrein.
- Het betreft een overgangslandschap tussen de vallei van de Bourgognebeek en de hogere cuestarug. Dergelijke overgangslandschappen worden gekenmerkt door een grote biodiversiteit, hetgeen in het verleden een grote aantrekkingskracht had op de mens bij de keuze van nederzettingslocaties.
- De hoger gelegen dalflanken van de Bourgognebeek zijn over het algemeen bijzonder rijk aan archeologie. De archeologische kennis over deze lokale (paleo-)landschappelijke eenheid is echter bijzonder beperkt. De meeste gegevens zijn afkomstig uit verscheidene lokale prospectieonderzoeken. Deze onderzoeken wijzen op rurale bewoning tussen de steentijden, metaaltijden en volle tot late middeleeuwen. Hoe deze bewoning of andere menselijke aanwezigheid er uitzag, is echter amper gekend.
- Historische kaarten tonen het onderzoeksterrein in het vrij intensief gecultiveerde landschap. Er is een zichtbaar verschil tussen de lagergelegen weilanden, dicht bij het water en de hoger gelegen akkerlanden en loofbossen. In de 18<sup>e</sup> eeuw maakte het onderzoeksterrein zowel deel uit van een weiland als een akkerland en een deel loofbos. Het terrein blijft grotendeels onbebouwd tot er recentelijk serres op gezet worden. Verschillende walgrachtsites liggen oostelijk van het plangebied. Op de kaarten worden geen historisch relevante toponiemen vermeld.
- De aanwezigheid van de historische voorganger van de Meersenstraat op de cartografische bronnen. Deze ligt ter hoogte van de nog bestaande wegenis en begrensd het onderzoeksterrein. Deze weg dateert minstens uit het midden van de 18<sup>e</sup> eeuw, maar is mogelijk ouder. Dergelijke wegen kennen hun oorsprong niet zelden in de volle of late middeleeuwen. Deze weg heeft voor zover bekend altijd dezelfde loop gevolgd.
- Voor het plangebied zelf aan de Meersenstraat zijn er geen archeologische waarden gekend<sup>1</sup>. In de nabije omgeving van het projectgebied zijn het aantal meldingen zeer beperkt. De

<sup>1</sup> Centraal Archeologische Inventaris 2016.

dichtstbijzijnde melding is ongeveer 1 km ten zuidoosten van het plangebied verwijderd. De meeste archeologische meldingen bevinden zich binnen het centrum van Gistel ten noordwesten van het plangebied. Het gaat voornamelijk om prospectievondsten die reiken tot de gemeentegrenzen en waarschijnlijk de vrucht zijn van een synthesesewerk over prospectievondsten te Gistel en zijn in dit geval volledig representatief voor de toestand van het lokale en regionale archeologisch bestand.

- Op de bodemkaart van Vlaanderen zijn de bodemtypes in het plangebied gekarteerd als kleine, gevarieerde zones. Het bodemtype dat de grootste zone bedekt is met matig natte lemige zandgronden met verbrokkelde humus en/of ijzer B horizont (SdG). Dit bodemtype komt zowel in het noordelijke als het zuidelijke deel van het plangebied voor. Tussen de twee zones ligt een gebied met matig droge lemige zandgronden met verbrokkelde humus en/of ijzer B horizont (ScG). Daarnaast zijn er kleine concentraties andere bodemtypes als matig natte, complexe zandbodem (ZdG) of matig natte, complexe zandbodem (ZdG). In het noordelijke deel van het plangebied is er eveneens een grotere zone met natte lemige zandbodem zonder profiel (Sep) en ten zuiden daarvan natte lichte zandlemige bodem zonder profiel (Pep). In de meest oostelijke hoek is een zeer kleine zone gekarteerd als matig natte, lemige zandbodem met weinig duidelijke tot duidelijke ijzer en/of humeuze B-horizont (SdF).

De resultaten van het vooronderzoek wijzen op een hoog potentieel voor de aanwezigheid van rurale nederzittingslocaties uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. In deze kan men verwijzen naar de paleolandschappelijke locatie van het onderzoeksterrein, binnen het overgangslandschap tussen het lagere valleidal van de Leie en de hoger gelegen delen van de cuestarug van Hertsberg. Het potentieel op intacte sites (vuursteenconcentraties) uit de steentijden wordt gezien het waarschijnlijk ontbreken van een intact bodemprofiel op het overgrote deel van het onderzoeksterrein, erg laag ingeschat.

#### *De waardering van de archeologische site*

Ondanks de hoge archeologische verwachting voor de aanwezigheid van rurale nederzittingslocaties uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen, wordt de waarde van deze mogelijke archeologische sites binnen het onderzoeksterrein zeer laag tot onbestaand ingeschat. In deze moet men in de eerste plaats verwijzen naar het beperkte potentieel op kenniswinst over deze sites (en kennis over het regionale archeologisch bestand) bij verder archeologisch onderzoek. De motivatie voor dit beperkte potentieel op kenniswinst wordt hierboven gemotiveerd.

### **1.3 Impactbepaling**

Bovenstaand overzicht<sup>2</sup> analyseert de impact van de gekende verstoringen en de geplande bodemingrepen op het potentieel op kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek. Dit overzicht geeft aan dat het potentieel op (waardevolle) kenniswinst bij verder archeologisch (voor-) onderzoek binnen de krijtlijnen van de geplande ingrepen ontbreekt. De investeringen die gepaard gaan met verder archeologisch onderzoek staan geenszins in verhouding tot de beperkte resultaten die dergelijk onderzoek naar verwachting zal opleveren.

<sup>2</sup> Zie 1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek.

## 1.4 Bepalingen van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor-) onderzoek. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook - conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht.